

הנחיות לסיוורים במגמה

הסיוורים מהווים חלק בלתי נפרד מהתהליך הלימודי ומהדרישות העומדות בפני תלמיד המגמה. ימי הסיוור משולבים בנושא הלימוד הספציפי, ומטרתם להעמיק את הידע וההבנה של התלמידים תוך כדי הדגשת הצדדים המעשיים של הנושא כפי שהם באים לידי ביטוי בבית החולים. הסיוור ממחיש ומדגים לתלמידים את ההיבטים היישומיים השונים הקיימים ברפואה בתחום הנלמד. מומלץ לתאם את הסיוורים בצמוד לסיום לימוד הפרק על האנטומיה, הפיזיולוגיה והקליניקה של המערכת המסוימת של גוף האדם.

מטרות

1. הכרת החלק היישומי של הפרק הנלמד – הבנת דרכי היישום של החומר התיאורטי הנלמד בכיתה, בטיפול במטופל על ידי הצוות הרפואי בבית החולים.
2. הכרת שיטות האבחון ודרכי הטיפול במצבים הקליניים - חשיפה לטכנולוגיות רפואיות מתקדמות.
3. הכרת דרכי המניעה של המצבים הקליניים המוצגים בסיוור.

הכנה לקראת הסיוור

1. לברר שכל התלמידים מחוסנים נגד הפטיטיס B, ונעשתה בדיקת נוגדנים להפטיטיס B לפני היציאה לסיוורים בביה"ח ולפני ההתנדבות למד"א (יש לחסן, במידת הצורך).
2. תכנון מועד הסיוור - מומלץ לרכז המגמה לתאם את מועד הסיוור מראש מול איש הקשר בבית החולים. הסיוור יתואם על פי הצפי הקיים למועד הסיום המשוער של פרק הלימוד של המערכת המסוימת של גוף האדם.
3. הצטיידות התלמידים - ביצוע הסיוור בבית החולים מחייב כי התלמידים ילבשו חלוקים עם תגית של שמם ושם בית ספרם. יש לדאוג לכך בתחילת השנה, ולצייד את התלמידים בהתאם: בחלוקים + תגיות עם שם התלמיד, שם ביה"ס ושם המגמה.
4. שיעורי הכנה - לקראת הסיוורים יש לקיים בכיתה שיעורים על אתיקה רפואית, סודיות רפואית, שמירת זכויות החולה וחשיבות שמירת ההיגיינה.

היגיינת ידיים

http://www.health.gov.il/hozer/mr24_2009.pdf

היגיינה רפואית

http://www.health.gov.il/hozer/mr10_2010.pdf

אתיקה רפואית

<http://www.ima.org.il/MainSite/ViewCategory.aspx?CategoryId=3274>

5. לקראת כל סיוור תחולק הכיתה לכמה קבוצות: כל קבוצה תקבל מטלה לסיוור שאותה תציג בשיעור לאחר הסיוור.
6. פורטפוליו - התלמידים יביאו לסיוור קלסר לרישום הפרטים הדרושים לביצוע המטלה ולעריכת דוח על הסיוור.

דוח הסיוור לכיתה י'

1. סיוור כללי להכרת בית החולים כולל סיוור במחלקה קרדיולוגית / טיפול נמרץ קרדיולוגי לאחר הסיוור המטלות יוצגו על ידי כל אחת מהקבוצות בביה"ס. דוגמה למטלות שיוצגו על ידי הקבוצות השונות:
קבוצה 1 - התלמידים יציגו סקירה של מחלקות האשפוז הקיימות בבית החולים.
קבוצה 2 - התלמידים יציגו את סוג המטופלים במחלקה הקרדיולוגית (מבחינת חתך טווח גילאים המאפיין וסוגי המחלות שמהן סובלים המאושפזים), את סוגי הטיפולים הקיימים במחלקה זו, סוגי ההתמחות של אנשי הצוות הקיימים במחלקה (ניתן לראיין איש צוות).
קבוצה 3 - התלמידים יציגו מבנה ותכולת גיליון ריק של מטופל הכולל: דף הסכמה מדעת, גיליון רישום חום, דופק ולחץ דם, דף הוראות רופא, בדיקות שונות, טיפולים שונים שאותם מקבל החולה.
קבוצה 4 - התלמידים יציגו אילו סוגי דיאטות שונות מומלצות לחולים במחלקה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל למדע וטכנולוגיה
הפיקוח על מגמות חינוך ומערכות בריאות

2. **סיור במחלקת צנתורים / אקו לב / הדמיה אחרת**
קבוצה 1 - התלמידים יציגו את סוגי המחלות והמקרים שבהם מבוצעת ההדמיה שאותה הכירו בסיור.
קבוצה 2 - התלמידים יציגו את שלבי הכנת המטופל להדמיה (הכנה גופנית ונפשית).
קבוצה 3 - התלמידים יציגו את העיקרון שעליו מבוססת ההדמיה, את שלבי הביצוע ודרך דיווח התוצאה.
קבוצה 4 - התלמידים יציגו את היתרונות, החסרונות או הסיכויים הכרוכים בהדמיה זו.

3. **א. סיור במעבדות המטולוגיות**

- 1) שתי קבוצות תלמידים יציגו את סוגי המעבדות לבדיקות דם בבית החולים, מהו תחום ההכשרה של עובד מעבדה (כל קבוצה תציג שתי מעבדות).
 - 2) שתי קבוצות תלמידים יציגו את סוגי הבדיקות המבוצעות בכל מעבדה (כל קבוצה תציג שתי בדיקות ואת מטרתן).
- עבודה בכיתה:** התלמידים יתבקשו להביא טופס תוצאות בדיקות דם, שלהם או של בן משפחה (יש למחוק פרטים מזהים) ולנתח את תוצאת הבדיקה: לפרט מה משמעות כל ערך נבדק.

ב. סיור בבנק הדם

- 1) התלמידים יציגו אילו סוגי מרכיבי דם שונים קיימים בבנק הדם, כיצד הם נשמרים ולכמה זמן.
 - 2) התלמידים יציגו לאילו סוגי חולים ובאילו מקרים ניתנים מרכיבי הדם השונים שנמנו לעיל.
 - 3) התלמידים יציגו כיצד מבוצעות בדיקות סוג דם, Rh והצלבה.
 - 4) התלמידים יציגו לפי אילו קריטריונים נקבע למי מותר לתרום דם ולמי אסור לתרום דם.
 - 5) התלמידים יציגו אילו פעילויות נוספות נעשות בבנק הדם.
 - 6) התלמידים יציגו מהי פלזמה יבשה, מתי משתמשים בה ומה יתרונותיה.
- עבודה בכיתה:** התלמידים יערכו **תרגיל של עירוי דם** על פי ההנפשה (אנימציה) שבקישור: <http://www.nobelprize.org/educational/medicine/landsteiner/blood.swf>
<http://www.sharontheta.co.il/149015001497-151414961488.html>

דוח הסיור לכיתה י"א

1. **מחלקת שיקום נוירולוגי (מומלץ בית החולים לוויןשטיין) / מכון EEG**

א. במחלקת שיקום: הרצאה על ידי פיזיותרפיסט / מרפא בעיסוק / מרפא בדיבור

- 1) התלמידים יציגו אילו סוגי מטופלים נמצאים במחלקת השיקום.
- 2) התלמידים יציגו מה הן הפעילויות השונות הנעשות במחלקת השיקום ומהי מטרתן.
- 3) התלמידים יציגו תיאור של שלושה מטופלים שונים במחלקה ואת הפעילות שקיבל/עבר כל אחד מהם.
- 4) התלמידים יציגו את מסלול השיקום שעוברים סוגי המטופלים השונים במחלקת השיקום (מתי הם מתקבלים למחלקת השיקום, לפי מה נקבע משך הטיפול ותדירות הטיפולים).

ב. מכון EEG (אלקטרואנצפלוגרפיה) הרצאה על ידי נוירולוג

- 1) גלי המוח - התלמידים יציגו אילו גלי מוח קיימים ומה משמעותם.
- 2) פענוח הרישומים - התלמידים יציגו פלט של רישומי EEG והבנת משמעותם.
- 3) מטופלים - התלמידים יציגו לאילו סוגי מטופלים נעשית בדיקה זו.

עבודה בכיתה: פענוח תרשים EEG בעזרת התרשים שבקישור:

<http://gamedev.org.il/wp-content/uploads/2012/12/Sequence-01.gif>
<http://www.sharontheta.co.il/149015001497-151414961488.html>

2. **מחלקת דיאליזה - הרצאה על ידי נפרולוג**

- א. פעולות - התלמידים יציגו את עקרון הפעולה של הדיאליזה.
- ב. מטופלים - התלמידים יציגו לאילו סוגי מטופלים נעשית דיאליזה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל למדע וטכנולוגיה
הפיקוח על מגמות חינוך ומערכות בריאות

ג. סוגי הדיאליזה - התלמידים יציגו דיאליזה פריטוניאלית והמודיאליזה - לאילו מטופלים מיועד כל סוג.

ד. המטופל בדיאליזה - התלמידים יציגו מה הן ההמלצות שניתנות לחולה הדיאליזה ושעליו לנקוט בחיי היומיום לשמירה על בריאותו (בתחומי דיאטה, משקל, בדיקות).

עבודה בכיתה: מעקב אחר כל **שלבי פעולת הנפרון** באמצעות ההנפשה (אנימציה) שבקישור:

<http://www.kscience.co.uk/animations/kidney.swf>

סרטון על הטיפול בדיאליזה

<https://www.youtube.com/watch?v=0ZXPE7gGosU>

3. מחלקה או מרפאה אנדוקרינולוגית / מרפאת סוכרת

א. מטופלים - התלמידים יציגו אילו סוגי מטופלים נמצאים במחלקה/מרפאה אנדוקרינולוגית.

ב. בדיקות - התלמידים יציגו אילו סוגי בדיקות מבוצעות למטופלים השונים במחלקה/מרפאה אנדוקרינולוגית.

ג. טיפולים - התלמידים יציגו אילו סוגי טיפולים ניתנים למטופלים במחלות השונות (ניתן לערוך בטבלה: מטופל והטיפול שמקבל).

ד. מניעת סיבוכי המחלות - התלמידים יציגו אילו הוראות טיפול ניתנות למטופלים כדי למנוע את סיבוכי המחלה.

עבודה בכיתה: צפייה בסרטון המצורף בנושא **סוכרת**

<http://www.time2focus.com/index2.php?id=12725325>

דוח הסיור לכיתה י"ב

1. סיור בחדר לידה / צפייה בניתוח קיסרי / הרצאה מומלצת של רופא או אחות מיילדת

א. התלמידים יציגו אילו דרכי הכנה קיימות בבית החולים לנשים בהריון לקראת הלידה.

ב. התלמידים יתארו את חדר הלידה, הציוד הקיים ולמה הוא משמש.

ג. התלמידים יציגו מתי מתקבלת יולדת למחלקה, מה הם שלבי הלידה ומתי מבצעים ניתוח קיסרי.

ד. התלמידים יציגו מבנה שליה ותפקידה במהלך ההיריון (התלמידים יצפו בשליה, במידת האפשר).

תמונה של שליה

https://www.google.co.il/search?hl=iw&q=%D7%A9%D7%9C%D7%99%D7%94&bih=772&biw=1600&oq=%D7%A9%D7%99%D7%9C%D7%99%D7%94&gs_l=img.1.0.0i10j0i24j0i10i24j0i10i24j0i10i24j0i10i24j0i24.2183.3041.0.4819.6.6.0.0.0.133.636.1j5.6.0...0.0...1ac.1.12.img.xafdVPlg_qA#imgsrc=vLyVvVD7pwLf-M%3A%3B9AChwzBF1sQURM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.midwife.co.il%252Flib%252F6613904.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.midwife.co.il%252F%2525D7%2525A9%2525D7%25259C%2525D7%252599%2525D7%252594%252F%3B800%3B648

עבודה בכיתה: כל קבוצת תלמידים תציג את הממצאים.

2. מכון גסטרואנטרולוגיה

א. התלמידים יציגו אילו סוגי בדיקות נערכות במכון גסטרואנטרולוגיה.

ב. התלמידים יציגו באילו סוגי מחלות מתבצעות בדיקות אלו.

ג. התלמידים יציגו תוצאה של בדיקה אנדוסקופית ויסבירו את ממצאיה.

ד. התלמידים יציגו אילו סוגי טיפולים ניתנים למטופלים במחלות השונות המאובחנים בעזרת בדיקה אנדוסקופית.

עבודת כיתה: לסיכום הסיור התלמידים יעקבו אחר הסרטון שבקישור.

הדגמת בדיקת גסטרוסקופיה

3. מכון פיזיותרפיה

- א. התלמידים יציגו בטבלה את סוגי המטופלים ואילו סוגי טיפולים הם מקבלים במכון הפיזיותרפיה.
 - ב. התלמידים יציגו את סוגי המכשירים הקיימים במכון הפיזיותרפיה ושימושיהם.
 - ג. התלמידים יציגו את דרכי המניעה וההמלצות לפעילויות המשך הניתנות למטופלים השונים.
 - ד. התלמידים יציגו את מסלול ההכשרה שאותו עוברים פיזיותרפיסטים ואת סוגי ההתמחויות בתחום.
- עבודת כיתה: צפייה ודיון בסרטונים שבקישורים:

טיפול בכאבי ברכיים

<http://www.youtube.com/watch?v=BCtrwvkAzyk>

טיפול פיזיותרפיה שונים

[https://www.youtube.com/watch?v=3LtberHI0aE](https://www.youtube.com/watch?v=3LtberHI0aE&playnext=1&https://www.youtube.com/watch?v=3LtberHI0aE)

[feature=results_main&list=PLCD20CBD22FC61752](https://www.youtube.com/watch?v=3LtberHI0aE&playnext=1&https://www.youtube.com/watch?v=3LtberHI0aE&list=PLCD20CBD22FC61752)

ארגונומיה בהנפשה (אנימציה)

<http://www.youtube.com/watch?v=Zc6OskNpDbo>